

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PV
“ KDE JINDE SE O SOBĚ VÍCE DOZVĚDĚT NEŽ V PŘÍRODĚ “
vzdělávací obsah a časový plán (2019/2020)**

Obsah:

- 1. Identifikační údaje o LMŠ**
- 2. Charakter a umístění LMŠ**
- 3. Obecná charakteristika LMŠ**
- 4. Vnitřní uspořádání LMŠ**
- 5. Materiální podmínky**
- 6. Podmínky vzdělávání**
 - Organizační uspořádání MŠ
 - DVPP
 - Řízení MŠ
 - Životospráva dětí
 - Psychosociální podmínky
 - Režimové požadavky
- 7. Charakteristika vzdělávacího programu**
- 8. Spolupráce rodičů**
- 9. Vzdělávací obsah**
- 10. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných**
- 11. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**
- 12. Evaluace**

Zpracovala: Mgr. Petra Landsperská

1. Identifikační údaje o LMŠ

Název: Lesní mateřská škola Jurta

Údaje o zařízení:

Adresa: Vítězství 121, Děčín 33 – Nebočady

IČO: 71 342 311

Ředitelka MŠ: Mgr. Petra Landsperská

Zřizovatel: O.s. Jurta, Pěší 9, Děčín 33 – Nebočady

Zapsáno v rejstříku škol: od 1. ledna 2013, identifikátor právnické osoby: 691 004 668

Číslo účtu: 2300358548/2010 (Fio banka, a.s.)

Kontakty: 725 182 397, www.lesniklub.cz, FB: Mateřská škola Jurta

2. Charakter a umístění LMŠ

- LMŠ je umístěna v okrajové části města Děčína (v Nebočadech)
- Zázemí LMŠ představuje dřevěný domek, který je situovaný v areálu farmy sdružení Jurta, o.p.s
- LMŠ je snadno dostupná jak pro zájemce z řad rodičů města Děčína (MHD), tak také rodiče z Ústí nad Labem (vlakové spojení)
- Součástí LMŠ je zázemí na zahradě, koncipované jako přírodní bezbariérové hřiště s řadou herních prvků a malým sadem. Rovněž dětská farma s domácími zvířaty.

3. Obecná charakteristika LMŠ

Typ: celodenní provoz

Kapacita: 35 dětí

Počet tříd: 2

Věkové složení: nejčastěji ve věku 3 – 6 let

Provozní doba: 7,15 – 16,00 hod

4. Vnitřní uspořádání LMŠ

Mateřská škola má dvě třídy, které jsou umístěné v prostoru farmy sdružení Jurta, o.p.s.. Interiér i exteriér stavby, ve které je zázemí LMŠ pochází převážně z místních a přírodních surovin (např. dřevo z místních lesů, kámen, sazenice místních odrůd zeleně a vegetace). Chceme tím podpořit lokální, komunitní vnímání dětí i ostatních zaměstnanců. (Žijeme v tomto regionu, máme v něm vše potřebné pro život, není nám jedno, jak se naše okolí mění, chceme se podílet na jeho zlepšování.)

Interiér LMŠ odpovídá plně bezpečnostním podmínkám a dětským požadavkům. Jeho vybavení a zařízení pochází z lokálních zdrojů. Například truhláři v dílně naší farmy pro nás vyrobili stolky, podlahy, okna a dveře. Pro děti se tento fakt stává přirozenou součástí jejich vnímání okolního světa – z anonymního nákupu zboží v supermarketu je najednou pan truhlář,

kterého znají jménem a který pro ně všechny tyto věci vyrobil. (Děti mají také možnost, pokud se např. rozbije židlička, truhlárnu navštívit a zadat panu truhláři zakázku na její opravu)

MŠ je vybavena jídelnou – výdejnou. Významnou součástí MŠ je zázemí na zahradě, koncipované jako přírodní hřiště s mnoha herními prvky (domek PAT-Mat, na kterém se děti zdokonalují se zacházením s kladivem, Dřevěná věž, skluzavka vydlabaná z jednoho kmene dubu – děti se podílely na její přípravě i usazení do krajiny, kamenný kaňon, kde si děti trénují svoji hrubou motoriku apod.).

Děti se s paní učitelkami starají o jeho údržbu. (Zastřihávají stromky, sklízí ovoce apod.)
Učí se zodpovědnosti za společné věci.

5. Materiální podmínky

- Zázemí pro výchovně vzdělávací práci s dětmi – dřevěný domek, kvalitní zázemí na zahradě
- Dětský nábytek
- Dostatečný výběr náradí, pomůcek, které odpovídají věku dětí a jsou jim volně k dispozici
- Zázemí pro pedagogické zaměstnance i provozní zaměstnance

Celý prostor, interiér i exteriér, plně odpovídá bezpečnostním požadavkům na provoz mateřské školy.

6. Podmínky vzdělávání

Organizační uspořádání LMŠ

Ředitelka:	Mgr. Petra Landsperská	
Pedagogičtí zaměstnanci:	kvalifikované pedagožky	Lucie Zimolová, Dis. Markéta Zindlerová Bc. Johana Plešáková Bc. Magdaléna Krupičková
	nekvalifikované pedagožky	Lucie Palovská Anna Šfčíková

Provozní zaměstnanci

Povinnosti zaměstnanců se řídí:

Zákonem 262/2006 Sb. (v platném znění Zákoníku práce), zákonem 561/2004 Sb. (v platném znění Školským zákonem), Organizačním řádem MŠ a dalšími vnitřními předpisy vydanými ředitelkou LMŠ

DVPP

Ředitelka školy vypracovává společně se všemi zaměstnanci LMŠ Plán osobního rozvoje, který jednou ročně vyhodnocují. Součástí plánu je také DVPP.

Učitelky jsou motivovány k samostudiu (k dispozici je odborná literatura MŠ, na internetu – portál pro předškolní vzdělávání) a k účasti na kurzech a seminářích týkajících se rozšiřování jejich odborných znalostí. (především kurzy pořádané Asociací lesních škol, MŠMT apod.)

Řízení školy

- V čele školského právního subjektu stojí ředitelka - vedoucí organizace, která zodpovídá za řízení, chod a za plnění úkolů organizace.
- Ředitelku jmenuje Zřizovatel a Školská rada.
- V případě své nepřítomnosti může ředitelka jmenovat svého zástupce.
- Kompetence zaměstnanců jsou stanoveny v pracovních náplních.
- Povinnosti a zodpovědnost ředitelky je dána Školským zákonem v § 164.
- Ředitelka školy dbá na dodržování pracovních povinností všech zaměstnanců, nepřipustí porušování pracovní kázně.
- Ředitel/ka vydává **vnitřní předpisy školy** a provádí **kontrolní činnost**.
- Na zajištění provozu a chodu školy se podílí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Jejich spolupráce je založena na vzájemné komunikaci, důvěře, respektu, toleranci, komunikaci a spolupráci s rodiči.

Zaměstnanci školy:

- se řídí pokyny ředitel/ky
 - dodržují pracovní kázeň a plně využívají pracovní dobu
 - dodržují předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, protipožární předpisy
 - chrání majetek školy, řádně zacházejí s inventářem školy
 - obdrží za svoji práci mzdu podle platných předpisů a ujednání
 - seznámí se s organizačním a pracovním řádem školy a platnými předpisy
-
- Kontrolní a evaluační činnost obsahují všechny oblasti chodu LMŠ, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
 - Personální agendu vede v plném rozsahu ředitel/ka školy.
 - Ekonomické řízení vykonává ředitel/ka.

Životospráva dětí

- Děti tráví většinu dne venku, za každého počasí – pedagožky neustále hlídají teplotní komfort dětí, suché oblečení, dostatečný přísun stravy – energie
- Jídlo je součástí společného zážitku – začíná společným rituálem, je to čas, který trávíme společně, v klidu.
- Jídelníček je obohacen o přísun čerstvé zeleniny a ovoce během dne, v zimním období o ořechy a přírodní rakytníkovou šťávu, která se přidává do čaje. Dětem nejsou podávány cukry (pouze hroznový cukr jako rychlý zdroj energie) ani slazené nápoje.
- Je dodržována doba mezi jednotlivými jídly
- Vzhledem k pobytu venku je během dne velmi pečlivě sledován a dodržován pitný režim dětí. Dětem jsou podávány neslazené čaje, čistá voda nebo přírodní mošty
- Děti jsou od nejmladšího věku podporovány v samostatnosti a zodpovědnosti během stravování (stolování – používání příborů, sebeobsluha, rozhodování o výběru a množství stravy)

Psychosociální podmínky

- Vzhledem k nízkému množství dětí ve třídě udržuje MŠ rodinnou atmosféru – děti se vzájemně znají, znají ostatní rodiče jménem, navštěvují se.

- MŠ vychází z principu respektovat a být respektován – děti se učí v reálných situacích komunikaci, vzájemné citlivosti. Učí se řešení konfliktních situací i spolupráci.
- Děti mají stejná práva a učí se dodržovat pravidla, která společně s pedagogy tvoří
- Děti jsou vedeny k samostatnosti (sebeobsluha, vyjadřování svých potřeb, nálady apod.), zodpovědnosti (péče o sebe, kamarády, vybavení školky apod.). Děti mají dostatečný časový prostor k realizaci.
- Děti se podílejí na tvorbě denního programu – učí se spolurozhodovat a vybírat činnosti, kterým se chtějí věnovat
- Rodiče jsou přirozenou součástí chodu MŠ. MŠ pravidelně organizuje společné akce pro rodiče s dětmi a podporuje možnost spoluprožívání a sdílení zkušeností.
- MŠ má zpracovaný adaptační program

Kritéria přijímání dětí

Přednostně přijímáme děti, jejichž sourozenci již navštěvují naše zařízení. Je brán zřetel na věk dětí v pořadí od nejstaršího a vyváženost zastoupení obou pohlaví.

Přednost mají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky v souladu s § 34 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Režimové požadavky (délka aktivit, zařazení)

Příchod dětí: od 7,15 – 9,00 hod

Dopolední vzdělávání

Název činnosti	Co to pro nás znamená	Čas cca
Ranní činnost	Péče o domácí zvířata – pravidelnost v krmení, čištění - králík, morčata, osli, prasátka	8-9 hod
Komunitní kruh	Přivítání u ohně, pod stromem (podle ročního období) - sounáležitost, podpora skupiny i jednotlivce - Téma, se kterým daný den pracujeme. - Děti vypráví, sdílejí svoje zážitky. - Básnička na týden - Hraní na flétnu, koncovku	9-9,30 hod
Volná hra	Hra na... volný pohyb dětí po areálu (rozvoj samostatnosti, zodpovědnosti za svůj volný čas, hraní rolí, které si samy děti tvoří) Hra s náradím (kladiva, hřebíky, zahradní nářadí, provazy)- objekty na zahradě Práce s různým přírodním materiálem: keramická hlína, dřevo, piliny, kámen, seno, přírodniny – listy, plody	9,30 – 12,00 hod
Hlavní činnost	Putování krajinou – během cesty děti pozorují změny v krajině, objevují prvky živé i neživé přírody, zažívají na vlastní kůži, učí se spolupráci při řešení vzniklých situací v terénu, rozvíjí svoje dovednosti – koordinace pohybů, rovnováha, vytrvalost, vnitřní motivace, znalosti o sobě i okolním světě.	9,30 – 12,00 hod

	Práce na zahradě – s dětmi se společně staráme o sad, který je součástí naší zahrady – sběr plodů, lisování/mošťování, péče o stromy, zalévání rostlin, záhonek – pěstování vlastní zeleniny,	
--	--	--

Odpolední vzdělávání

Relaxační chvilka	Každý den děti relaxují na lůžku při poslechu příběhů nebo čtení pohádek	12,45 – 13,45 hod
Vzdělávání předškoláků	Pracovní listy – grafomotorika, rozvoj předmatematických představ, logického myšlení, různá témata dle ŠVP, diskuze – děti se učí přinášet svůj názor a přijímat názor druhých	13,45 – 14,30 hod
Dílny/Volná hra dětí	Dílny – VV a pracovní činnosti – často skupinová práce – rozvoj spolupráce Výtvarné techniky – seznamování s různými materiály a technikami Pracovní dovednosti – stříhání nůžkami, lepení, trhání apod. Hudebně dramatické dovednosti – „muzicírování“, hraní příběhů, pohádek, přípravy na slavnosti	14,30-16,00 hod

Pitný režim: děti si mohou po celou dobu pobytu samostatně doplnit nápoj z várnice s výpustí (ovocné a bylinkové čaje, mošt, pitná voda)

Otužování: Celoroční, celodenní pobyt venku za každého počasí. V zimním období saunování.

7. Charakteristika vzdělávacího programu

LMŠ Jurta je inspirována a vychází z konceptu lesních mateřských škol. Většina programu proto probíhá venku za každého počasí. Z charakteru zázemí a každodenního pobytu v přírodě vyplývá přirozené environmentální působení programu a cílení celého konceptu školky na vzdělání pro udržitelný rozvoj.

Cílem naší školky je aplikovat co nejpřirozeněji dětem – zkušeností na vlastní kůži, environmentální výchovu a řešit problematiku posilování kontaktu dětí s přírodou především prožitkovou formou, spontánním objevováním přírodních zákonitostí, pozorováním. Naším cílem je posilovat pozitivní postoje dětí i veřejnosti k přírodě, propagovat trvale udržitelný přístup k životu, rozvíjet citlivost a ohleduplnost k sobě samým i k druhým lidem a přírodě. Umožňujeme dětem prožití kontaktu s živými tvory – domácími zvířaty, zařazujeme aktivity zaměřené na ochranu životního prostředí, zdravý životní styl a poznávání lidových zvyků a tradic.

Specifické vzdělávací cíle environmentálního vzdělávání dětí:

- Vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije – vnitřní prostředí školy je z velké části vyrobeno přímo v areálu farmy (okna, dveře, stolky, podlaha apod.). Děti tak mají možnost zažít proces výroby, znají osobně člověka, který výrobek zhotovil.
- Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- Rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s přírodou, ostatními lidmi
- Osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- Rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Nabízené činnosti:

- Přirozené poznávání rozmanitosti světa přírody, kultury i techniky
- Manipulace a experimentování s různými materiály (nejčastěji přírodními, nebo recyklovanými), předměty
- Ekologicky zaměřené hry a aktivity
- Smysluplné pracovní, pěstitelské a chovatelské činnosti – děti se zapojují do chodu farmy – pomáhají při výsadbě nových stromků v sadu, uklízení dřeva po kácení stromů apod.
- Aktivity zaměřené na vnímání a pochopení světa kolem sebe. Tím, že jsou děti po celý rok v těsném kontaktu s přírodou, samy si všímají změn, ke kterým dochází buď v přirozeném koloběhu a cyklu roku nebo činností lidí.
- Seznamování s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije a poznávání jiných kultur
- Poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobech, jak se chránit

Očekávané kompetence:

- Osvojit si elementární poznatky o přírodě a přírodních jevech, zvycích a práci lidí
- Osvojit si poznatky o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává
- Bezpečná orientace v prostředí a okolí školy, domova – dítě zná místa se zvýšeným rizikem úrazu, nebezpečí, ví, jak se má chovat, aby chránil sebe i ostatní kolem sebe.
- Osvojit si poznatky o místě, ve kterém žijeme, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru
- Vnímat, že svět má svůj řád, jeho rozmanitost, pestrost a různorodost, stejně tak, jako svět lidí
- Pečovat o okolní životní prostředí, dbát o čistotu a pořádek
- Poznat některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Do programu jsou pravidelně vkládány dílčí části tematických oblastí doporučených Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání a činnosti rozvíjející školní připravenost.

Preferované činnosti

Vzhledem k nižšímu počtu dětí ve třídě, pracujeme individuálně i v menších skupinách. V programu dle je kladen důraz na rovnováhu mezi řízenou a spontánní činností, hrou.

- volná spontánní hra, experimentování
- učení prožitkem
- psychomotorická cvičení
- tvořivá práce s přírodním, odpadovým i jiným materiálem
- třídění odpadu

Dlouhodobé záměry

- Předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti formu prožitků v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků, založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů,
- Rozvíjet samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a tvořivost dětí a tím vytvořit základy celoživotního vzdělávání.

Krátkodobé záměry

- Vytvářet zdravé životní postoje a návyky jako základ zdravého životního stylu a způsobu života.
- Podporovat psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoje jeho intelektu, řeči, jazyka a poznávacích procesů.
- Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem – v rodině, v mateřské škole.
- Osvojit si poznatky a dovednosti související s podporou zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Vytvářet základy aktivních postojů a vztahů ke světu, k životu, ke kultuře a umění.
- Seznámit se s místem a prostředím, ve kterém děti žijí a vytvářet pozitivní vztah k němu.
- Rozšiřovat povědomí dětí elementárními poznatky o rozmanitosti, vývoji a proměnách.
- Přírody, kultury a techniky.
- Snaha pochopit, že lidská činnost může mít pozitivní, ale i negativní dopady na společnost a přírodní prostředí.

8. Spolupráce rodičů

CÍL: VZÁJEMNÁ TOLERANCE, DŮVĚRA, PARTNERSTVÍ, OTEVŘENOST

Škola aktivně spolupracuje s různými partnery – zřizovatelem, rodiči a veřejností.
Činnost zařízení vzhledem ke zřizovateli musí být založena na intenzivní spolupráci a poskytování objektivních informací.

Ve vztahu k rodičům si škola klade za cíl:

- Usilovat o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči,
- Umožňovat rodičům být součástí vzdělávacího procesu - účastnit se jeho činností. Od začátku pracuje tzv. Liga rodičů
- Získat zájem rodičů o každodenní činnosti dětí v MŠ. Rodič je aktivní o dění ve školce, sám se do jeho dění zapojuje
- Umožňovat rodičům účastnit se tvorby programu školy i jeho hodnocení.
- Vést s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení. Rodiče mají možnost kdykoliv si domluvit konzultaci s ředitelkou školky nebo učitelkou.
- Připravovat společné akce pro rodiče s dětmi, jako možnost nahlédnutí do práce MŠ, možnosti osvojit si jiné metody komunikace se svými dětmi nebo trávení společného času (svátky, oslavy, dny otevřených dveří)
- Zapojit rodiče do jednoduchých pracovních činností – opravy hraček, pomůcek, štípání dřeva na zimu apod. (v roce jsou organizovány sobotní brigády)

Vzhledem k dalším partnerům je potřeba iniciovat spolupráci s dalšími školami (CZ, DE), pedagogicko-psychologickými poradnami, výchovně-vzdělávacími a kulturními zařízeními (knihovna).

Při svém provozu a pořádání akcí školka usiluje o co nejmenší dopady na životní prostředí a využívání místních zdrojů.

9. Vzdělávací obsah **Tematické oblasti**

(jsou zařazovány pravidelně do programu od začátku docházky dětí)

Moje tělo

- uvědomění si vlastního těla (osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví)
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti, osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků

Rozvoj verbálních a neverbálních komunikačních dovedností. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnost, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Rozvoj smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení pojmovému, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o abecedě, číslech

Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je, city plně prožívat a prožitky vyjádřit (pomoci dětem naučit se vřele komunikovat)

Dítě a ten druhý

- podpora podobnosti & spolupráce a rozdílnosti & diverzita – učíme se ji přijímat a na obou těchto charakteristikách budujeme skupinu (komunitu)
- rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (dovednost diskuze, formulace svého názoru, dovednost dohody jako možnosti řešení konfliktu)
- rozvoj spolupráce ve skupině (plné začlenění ve skupině, pocit uznání)

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět

- přirozené pozorování blízkého prostředí, okolní přírody a života v něm
- Vesmír a svět – planeta Země, kontinenty, biotopy, jazyky
- přirozené poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
 - Čas, kalendář, dny v týdnu, hodiny
 - pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
 - ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
 - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Vzdělávací obsah

1. Tematický celek: VE ŠKOLCE JE NÁM DOBŘE (září)

2. Tematický celek: BARVY PODZIMU (říjen)

3. Tematický celek: PODZIMNÍ LOUČENÍ, PŘÍPRAVA NA ZIMU (listopad)

4. Tematický celek: ADVENTNÍ ČAS (prosinec)

5. Tematický celek: HURÁ, JE TU ZIMA (leden)

6. Tematický celek: POHÁDKOVÝ ČAS (únor)

7. Tematický celek: PŘÍRODA SE PROBOUZÍ (březen)

8. Tematický celek: JARNÍ ČAS (duben)

9. Tematický celek: POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS (květen)

10. Tematický celek: KAMARÁDI SI SPOLU HRAJÍ. KAMARÁDI SE MAJÍ RÁDI (červen)

Tematický celek: V MATEŘSKÉ ŠKOLE JE NÁM DOBŘE

Doba trvání: září

Záměr: Adaptace na pravidelný režim dne v MŠ, poznávání prostředí MŠ, nových kamarádů a pracovníků MŠ, O. s. Jurta, zvládnutí režimových situací, zaznamenávání výchozího stavu každého dítěte (základ dětského portfolia)

Cíle

- I. Vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základy zdravého životního stylu
- II. a) Rozvíjet řečové schopnosti.
b) Rozvíjet tvořivost (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření).
c) Rozvíjet schopnost sebeovládání.
- III. Seznámit se s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- IV. Poznávat pravidla společenského soužití, porozumět základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- V. Seznámit se s prostředím mateřské školy a vytvářet pozitivní vztah k ní.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí.
- Chovat se tak, aby se v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí své ani druhých.
- Mít povědomí o významu péče o zdraví, o významu aktivnímu pohybu a zdravé výživy.
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Správně vyslovovat.
- Ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně.
- Předkládat „nápady“.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešením.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim jejich chování.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním.
- Učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.

III. Dítě a ten druhý

- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti.
- Dodržovat herní pravidla.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

IV. Dítě a společnost

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé, rozloučit se, poprosit, poděkovat,...).
- Začlenit se do skupiny různě starých dětí, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Adaptovat se na život v MŠ, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí MŠ i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.

V. Dítě a svět

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v MŠ opakují
- Chovat se přiměřeně a bezpečně v MŠ i na veřejnosti.
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi).
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry.
- Hry se slovy.
- Slovní hádanky.
- Vokální činnosti.
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, hudební, konstruktivní, taneční či dramatické aktivity).
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant.
- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání.
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým.
- Aktivity podporující sbližování dětí.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Kooperativní činnosti ve dvojici, ve skupinkách.
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.
- Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ.
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití a pohybu v přírodě a jejich osvojování.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm.
- Praktické užívání hraček a předmětů, náradí v MŠ.

Tematický celek: BARVY PODZIMU

Doba trvání: říjen

Záměr: Pozorovat, objevovat a poznávat změny v podzimní přírodě, dokončování zaznamenávání výchozího stavu dětí

Cíle

- I. Rozvíjet a užívat všechny smysly.
- II. a) Rozvíjet jazykové receptivní dovednosti (vnímání, naslouchání, porozumění)
b) Rozvíjet, zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání a přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému).
c) Rozvíjet a kultivovat mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání.
- III. Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině).
- IV. Seznamovat se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- V. Vytvářet povědomí o širším prostředí, o jeho rozmanitostech a proměnách.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Porozumět slyšenému (zachytit myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- Formulovat otázky, odpovídat.
- Hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího).
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků.
- Těšit se z hezkých přírodních krás.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.).

III. Dítě a ten druhý

- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní odlišnosti jsou přirozené.
- Spolupracovat s ostatními.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti

- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, rozdělit si úkol s jiným dítětem.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).

IV. Dítě a společnost

- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Hodnotit svoje zážitky.

V. Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – svět přírody.
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Smyslové a psychomotorické hry.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.). Komentování zážitků a aktivit.
- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností.
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).

- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte.
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.).
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Aktivity podporující sblížování dětí.
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.).
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě.
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.).
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií.

Tematický celek: **PODZIMNÍ LOUČENÍ, PŘÍPRAVA NA ZIMU**

Doba trvání: **listopad**

Záměr: Získat základní znalosti o přírodě a o lidském těle v souvislosti s ročním obdobím

Cíle

- I. Osvojit si poznatky o lidském těle a jeho zdraví.
- II. a) Rozvíjet jazykové dovednosti produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
b) Posilovat přirozené poznávací city (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování).
c) Poznávat sebe sama, rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- III. Ochraňovat osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- IV Vytvořit základní aktivní postoj k životu a ke světu.

V. Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit i zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí (ve vztahu k počasí).
- Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách).

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat báseň, píseň, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu).
- Učit se nová slova a aktivně je používat.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje také vyjádřit.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, charakteristické rysy jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Postupovat a učit se podle pokynů.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- Uvědomovat si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky).
- Rozhodovat o svých činnostech.
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání).

III. Dítě a ten druhý

- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i jiné dítě).
- Odmítnout komunikaci, která je nepříjemná.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování.

IV. Dítě a společnost

- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární představení a hodnotit svoje zážitky (co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení. (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.

- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim.

V. Dítě a svět

- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami musíme v životě počítat).
- Mít povědomí o širším přírodním prostředí v rozsahu praktických činností a zkušeností
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví.
- Společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverze (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým).
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.
- Samostatný slovní projev na určité téma.
- Spontánní hra.
- Volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu.
- Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné.
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem.
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.).

Tematický celek: ADVENTNÍ ČAS

Doba trvání: prosinec

Záměr: Vytváření prosociálních postojů – rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.

Cíle

- I. Osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře osobní pohody i pohody prostředí.
- II. a) Rozvoj zájmu různé formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
b) Rozvíjet a kultivovat představivost a fantazii.
c) Rozvíjet schopnost citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.

- III. Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině).
- IV. Vytvořit povědomí o mezilidských morálních hodnotách a osvojit si kulturně historické poznatky tohoto období.
- V. Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho podobách.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, výtvarný materiálem, jednoduchými hudebními nástroji, hračkami.

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Soustředěně poslouchat četbu.
- Naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky).

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazii, myšlenkové operace

- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Snažit se ovládat své afektivní chování.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací).

III. Dítě a ten druhý

- Spolupracovat s ostatními.
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.

IV. Dítě a společnost

- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik.
- Chovat se zdvořile.

V. Dítě a svět

- Uvědomit si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).

- Přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte.
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.).
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším apod.).
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.).
- Tvůrčí činnosti výtvarné podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, kulturních objektů, vycházky do okolí.

Tematický celek: HURÁ, JE TU ZIMA

Doba trvání: leden

Záměr: Prožívání společných zážitků ve společenství dětí (socializace hrou)

Cíle

- I. Rozvíjet pohybové schopnost a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky.
- II. a) Rozvíjet komunikativní dovednosti (verbální i neverbální).
b) Rozvíjet tvořivé myšlení.
c) Získat schopnosti záměrného řízení vlastního chování.
- III. Osvojit si elementární poznatky, schopnosti a dovednosti pro navazování kontaktu s druhým
- IV. Rozvíjet schopnost žít ve společnosti ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se).
- V. Vytvořit si povědomí o vlastní sounáležitosti s lidmi a se společností.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku.
- Koordinovat lokomoci a další pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů.

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázků).
- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Řešit problémy, úkoly a situace.
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje také vyjádřit.
- Nalézt nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Myslet kreativně, předkládat nápady.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Rozhodovat o svých činnostech.
- Učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním.

III. Dítě a ten druhý

- Navazovat kontakty s dospělým, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.

IV. Dítě a společnost

- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat.
- Chovat se zdvořile, přistupovat k lidem bez predsudků s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Uplatňovat návyky v základní formách společenských chování ve styku s dospělým i s dětmi (zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vyslechnout pokyn,...).
- Chovat se jednak na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.

V. Dítě a svět

- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka.
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí a pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat).
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný.
- Přizpůsobit se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení).
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.).
- Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.
- Samostatný slovní projev na určité téma.
- Námětové hry a činnosti.
- Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant.
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení.
- Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání.
- Pohybové hry.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Aktivity podporující sbližování dětí.
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.
- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává.
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu.

Tematický celek: POHÁDKOVÝ ČAS

Doba trvání: únor

Záměr: Společné objevování světa kouzel a fantazie, rozlišení dobra a zla

Cíle

- I. Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost.
- II. a) Rozvíjet kultivovaný projev.
 - b) Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem.
 - c) Rozvíjet poznatky, schopnosti a dovednosti umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky znázornit.
- III. Rozvíjet kooperativní dovednosti.
- IV. Vytvořit povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- V. Osvojit si poznatky a dovednosti potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Zachovat správné držení těla.
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Koordinovat lokomoci a další pohyby těla.

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázků).
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).

c) Sebepojetí, city, vůle

- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání s uměním.
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snaží se ovládat své afektivní chování
- Uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání).
- Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.

III. Dítě a ten druhý

- Spolupracovat s ostatními.
- Přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat, resp. svůj/jiný postoj či názor).
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití (doma, v MŠ, na veřejnosti).

IV. Dítě a ten druhý

- Vnímat umělecké a kulturní podněty.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě.
- Pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární přestavení a hodnotit svoje zážitky (řeči, co bylo zajímavé, co je zaujalo).

V. Dítě a svět

- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádku a škod upozornit na ně.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.).
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Samostatný slovní projev na určité téma.
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů.
- Prohlížení a „čtení“ knížek.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině.
- Činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci.
- Koncentrace pozornosti.
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní.
- Dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.).
- Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte.
- Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.).
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.

- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu.
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií.
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních objektů

Tematický celek: PŘÍRODA SE PROBOUZÍ

Doba trvání: březen

Záměr: Získat základní znalosti o přírodě v souvislosti s ročním obdobím

Cíle

- I. Uvědomovat si vlastní tělo.
- II. a) Osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní.
b) vytvářet pozitivní vztah k učení, podporovat a rozvíjet zájem o učení.
c) Získat relativní citovou samostatnost.
- III. Rozvíjet interaktivní dovednosti verbální i neverbální.
- IV. Seznámit se se světem lidí, kultury a umění, osvojit si základní poznatky o prostředí, v němž dítě žije.
- V. Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Zachovat správné držení těla.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla.
- Sladit pohyb s rytmem.

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat napsané své jméno.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřuje je.
- Rozhodovat o svých činnostech.

III. Dítě a ten druhý

- Spolupracovat s ostatními.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti.
- Dodržovat herní pravidla.
- Rozdělit si úkol s jiným dítětem.

IV. Dítě a společnost

- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností.
- Jednat spravedlivě.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty.

V. Dítě a svět

- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat, a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků, škod, upozornit na ně.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení).
- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen.
- Prohlížení a „čtení“ knížek.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika).
- Hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- Řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant.
- Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové).

- Činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.).
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu.
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení.
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Aktivity podporující sbližování dětí.
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.).
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává.
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí.
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.).
- Ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry).
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

Tematický celek: JARNÍ ČAS

Doba trvání: duben

Záměr: Získat elementární znalosti o přírodě, prožívání společných zážitků ve společenství dětí (socializace hrou).

Cíle

- I. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- II. a) Osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní.
b) Rozvoj tvořivosti.
c) Kultivovat mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání.
- III. Rozvíjet kooperativní dovednosti.
- IV. Seznámit se světem lidí, kultury a umění, osvojit si základní poznatky o prostředí, v němž dítě žije.
- V. Vytvořit povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.

c) Sebepojetí, city, vůle

- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).

III. Dítě a ten druhý

- Spolupracovat s ostatními.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).

IV. Dítě a společnost

- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).

V. Dítě a svět

- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.
- Konstruktivní a grafické činnosti.
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen.
- Prohlížení a „čtení“ knížek.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.
- Činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika).
- Konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.).
- Spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.
- Společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu.
- Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).

- Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě.
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.).
- Ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry).
- Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí.

Tematický celek: POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS

Doba trvání: květen

Záměr: poznávání svého nejbližšího okolí – město (země – svět – vesmír)

Cíle

- I. Ovládat pohybový aparát a tělesné funkce, osvojit si poznatky a dovednosti důležité k ochraně zdraví a zachování bezpečí.
- II. a) Rozvíjet zájem o psanou formu jazyka.
b) Osvojit si elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla), vytvoření základů pro práci s informacemi.
c) Rozvoj a kultivace mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání.
- III. Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbální i neverbální.
- IV. Vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností a vnímat přijímat základní hodnoty v tomto společenství ve srovnání s naší kulturou.
- V. Poznávání jiných kultur a vytváření povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci.

- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova.
- Poznat napsané své jméno.

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).

c) Sebepojetí, city, vůle

- Rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně).

III. Dítě a ten druhý

- Komunikovat s druhým vhodným způsobem, respektovat ho.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Spolupracovat s ostatními.

IV. Dítě a společnost

- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností.

V. Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.

- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen.
- Prohlížení a „čtení“ knížek.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce).
- Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další).
- Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní.
- Mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.).
- Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým.
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy.
- Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách.
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.).
- Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.).
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů.
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů).
- Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií.
- Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování).
- Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.

- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami).

Tematický celek: KAMARÁDI SI SPOLU HRAJÍ, KAMARÁDI SE MAJÍ RÁDI

Doba trvání: červen

Záměr: Uvědomování si sounáležitosti a posilování sebevědomí

Cíle

- I. Osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti.
- II. a) Rozvíjet komunikativní dovednosti (verbální i neverbální) a kultivovaný projev.
b) Rozvíjet paměť a pozornost, přecházet od bezděčným forem těchto funkcí k úmyslným.
c) Získat schopnost záměrně ovlivnit vlastní situaci.
- III. Osvojit si elementární poznatky, schopnosti a dovednosti důležité pro rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.
- IV. Rozvíjet společenský i estetický vkus.
- V. Rozvíjet úctu k životu ve všech formách.

Očekávané výstupy

I. Dítě a jeho tělo

- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.

- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího).
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).

c) Sebepojetí, city, vůle

- Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky).
- Prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).

III. Dítě a ten druhý

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.

IV. Dítě a společnost

- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).

V. Dítě a svět

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- mMt povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.

- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.).
 - Komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv.
 - Samostatný slovní projev na určité téma.
 - Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů.
 - Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové).
 - Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí.
 - Cvičení organizačních dovedností.
 - Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné.
 - Činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení.
 - Aktivity podporující sbližování dětí.
 - Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.).
 - Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
 - Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.).
 - Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).
 - Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě.
 - Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
 - Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami).

10. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Nadání je vzácný dar, předpoklad, který, není-li rozvíjen, může přijít nazmar. Je to velká škoda pro jednotlivce i pro společnost. A proto chceme skončit s pověrou, že mimořádně nadané dítě se prosadí samo. Metodou včasné diagnostiky se snažíme odhalit u dětí mimořádné schopnosti či nadání a rozvíjet je formou rozmanité vzdělávací nabídky.

11. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI POTŘEBAMI

V LMŠ se snažíme o to, aby náš vzdělávací program uspokojoval základní i speciální potřeby dítěte, vytvářel optimální podmínky pro jeho individuální osobnostní rozvoj a přirozené prostředí pro získávání životních kompetencí. A proto se nebráníme myšlence integrace dětí se zdravotním postižením do společnosti, ve které se všichni vzájemně respektujeme. Jsme přesvědčeni, že školní docházka společně s dětmi bez postižení hendikepovaným dětem výrazně pomáhá v pěstování zdravého sebevědomí a začlenění se mezi ostatní. Dětem bez postižení pak pomáhá soužití s těmito dětmi naučit se bez problémů přijímat lidi s nějakou odlišností a umět se k nim chovat přirozeně. Připravujeme všechny děti na to, aby byly schopny se aktivně vyrovnávat s přirozenou stávající životní realitou. Uvědomujeme si, že zdárný průběh a celkový úspěch integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami je závislý na systematickém přístupu k dítěti a rodině i na spolupráci rodiny, školy a školského poradenského zařízení. Na naší škole pracují dvě pracovnice se vzděláváním speciální pedagogika. Externě spolupracujeme s logopedkou a psychologkou.

12. Evaluace

Evaluaci vnímáme jako účinný nástroj ke zvyšování kvality práce LMŠ – organizace, pedagogická práce – metody, formy, výchovně vzdělávací cíle.

Vnitřní kontrolní a hospitační činnost

Předměty evaluace

1. Průběžné porovnávání a vyhodnocování ŠVP vzhledem k požadavkům RVP
 - hodnocení ŠVP, rozvoj koncepce LMŠ – jeho doplňování, další vize
(ředitelka, pedagožky)
2. Průběžná analýza a hodnocení vlastní vzdělávací práce – hodnocení pedagogické činnosti, naplňování cílů ŠVP v souvislosti s hodnocením individuálních pokroků, (1x měsíčně);
(ředitelka, pedagožky)
3. Vedení záznamů o dětech
Pedagožky si zapisují v průběhu dne přímá pozorování dětí (1x týdně) – pedagogická porada – rozbor situací
Záznamy o dětech – ředitelka, pedagožky (průběžně, (průběžně do záznamových archů);
(ředitelka, pedagožky)
4. Kontroly vedení třídní dokumentace, (třídní knihy 1x za měsíc); (ředitelka)
5. Průběžné sledování a hodnocení respektování podmínek materiálních, hygienických, personálních, organizace provozu školy, podmínek k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, (zápisy z pedagogických a provozních porad 1x měsíčně), (ředitelka)
6. Sledování a hodnocení práce pedagogických pracovníků
 - Ředitelka provádí přímé pozorování práce pedagožek – zpětná vazba v rámci pedagogické porady (průběžně) – hodnotí se výchovně vzdělávací proces, dosažení jeho cíle, průběh a přístup k dětem

- Ředitelka – Plán osobního rozvoje zaměstnanců MŠ - ve spolupráci se zaměstnanci – sestavuje, vyhodnocuje (2x ročně) – DVPP, stanovení osobních cílů, zkvalitňování práce - sebehodnocení

(kontrolní a hospitační činnost – zápisy z hospitací, Plán osobního rozvoje zaměstnanců MŠ);
(ředitelka)

7. Evaluace vzdělávacího procesu školy, (dotazníky 1x ročně); (vlastní hodnocení pedagožek)

8. Evaluace spolupráce školy s ostatními institucemi, (1x ročně); (pedagožky)

9. Hodnocení mateřské školy rodiči, (dotazníky 1x ročně)

11. Celkové hodnocení školního roku, (1x ročně); (všechny pracovnice)

Metody a formy evaluace

1. Rozhovory, konzultace
2. Diskuze na pedagogických a provozních poradách
3. Hospitace a rozborů hospitací
4. Pozorování
5. Analýza třídní a školní dokumentace
6. Analýza vlastní pedagogické a třídní práce
7. Dotazníky